

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

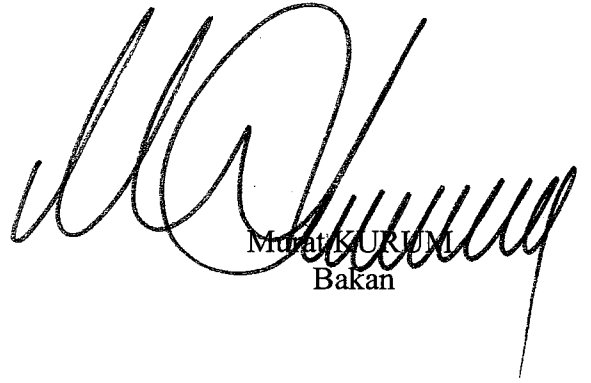
Sayı :30824082-610-13094420
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İBRAHİM AKIN'IN
TBMM 7/26523 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

7/26523
GK 139

SORULAR

Kütahya II Özel İdaresi'nin Resmî Gazete'de yayımlanan ilanına göre, Emet, Şaphane, Pazarlar ve Gediz ilçelerinde toplam beş farklı jeotermal kaynak arama sahası için ihale açılacağı ve söz konusu sahalara üç yıllık arama ruhsatı verileceği duyurulmuştur.

Jeotermal kaynakların aranması ve işletilmesi, toprak, su ve hava kirliliği üzerinde önemli çevresel etkiler yaratmaktadır. Ayrıca fay hatlarına yakın bölgelerde jeolojik riskler doğurabilmekte ve yerleşim yerlerine yakın alanlarda yaşayan insanların sağlığı üzerinde olumsuz etkiler barındırabilmektedir. Özellikle sıcak su ve buhar çıkışları, su kaynaklarının kullanımına yönelik değişimlerin başlıca sebeplerindendir. Bölgedeki ekosistem dengesi üzerindeki olası olumsuz etkilerin detaylı bir şekilde ele alınması gerekmektedir.

Bu tür projelerin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerine tabi tutulması olmazsa olmazlardandır. Doğanın ve ekosistemin korunmasını sağlamak sonraki nesiller için hepimizin borcudur. Ayrıca, bölgedeki tarım ve hayvancılık faaliyetleri ile içme suyu kaynaklarının korunması açısından alınacak önlemlerin şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bilgiler doğrultusunda;

- 1) Söz konusu jeotermal kaynak arama projeleri için Bakanlığınıza bir ÇED başvurusu yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi projeler için başvuruda bulunulmuştur ve süreç hangi aşamada?
- 2) Bu projelerin yapılacağı alanlar, korunması gereken doğal alanlara, içme suyu havzalarına veya yerleşim yerlerine ne kadar mesafededir?
- 3) Bakanlığınız bu sahalardaki faaliyetlerin hava kirliliği, toprak kirliliği, yeraltı sularına kimyasal karışım riski gibi etkilerini değerlendirmiş midir? Değerlendirmiş ise nasıl bir sonuca ulaşmıştır? Değerlendirmemiş ise değerlendirecek midir?
- 4) Jeotermal kaynak arama sırasında ortaya çıkan atıkların yok edilmesi ya da doğaya karışması konusunda ne tür yükümlülükler öngörülmektedir? Denetimler hangi sıklıkla yapılacaktır? Yükümlülükler yerine getirilmez ise ne gibi süreçler işletilecektir?
- 5) Bölgedeki tarımsal üretim, içme suyu rezervleri ve jeolojik yapı üzerindeki riskleri en aza indirmek için hangi önlemler alınacaktır? Bakanlığınız bu noktada nasıl bir denetim görevi alacaktır?
- 6) Bakanlığınız, bu tür projelerin çevresel etkilerini ve zararlarını en aza indirmek adına nasıl bir denetim ve izleme mekanizması uygulayacaktır?

CEVAP

27.08.2021 tarih ve 1618156 sayılı Madencilik Faaliyetleri İle İlgili ÇED Süreçlerinde ve Görüş Taleplerinde Uygulanacak Usul ve Esaslar 5.maddesinde "*Arama ve üretim faaliyetleri için ayrı ayrı ya da aynı dosyada entegre olarak ÇED başvurusu (Ek-1/Ek-2) yapılabilir. Ancak arama ile üretimin aynı dosyada sunulması halinde işletme ruhsatının da ibraz edilmesi gerekmektedir. Aynı ruhsat alanı içerisinde üretim faaliyeti ile birlikte arama faaliyetleri de yapılabilir. Ancak sadece*

arama yapılacaksa arama ruhsatının, üretim/işletme yapılacaksa işletme ruhsatının ÇED Başvuru Dosyası/Proje Tanıtım Dosyası'nda yer alması gerekmektedir." hükmü yer almaktadır. Bahsi geçen hüküm gereği tarafımıza bir arama projesinin sunulabilmesi için öncelikle arama ruhsatının olması gerekmektedir. Ruhsat verilmesine dair işlemler Kütahya İl Özel İdaresi tarafından yürütülmektedir. Jeotermal kaynak arama faaliyeti, Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği Ek-2 Listesi kapsamında değerlendirilmekte olup Kütahya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze sunulan bir Proje Tanıtım Dosyası başvurusu bulunmamaktadır.

Proje Tanıtım Dosyası değerlendirilmesi aşamasında 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği 16. Madde kapsamında ilgili kurum/kuruluşlardan görüş talep edilmektedir. Başvuruda bulunulması durumunda, değerlendirme aşamasında ilgili Kurumlardan görüşleri alınacaktır.

Proje Tanıtım Dosyası çevresel etkileri değerlendirilmesi aşamasında, her kirletici faktör ile ilgili, sunulan her dosya bazında, Çevre Kanunu kapsamında ilgili mevzuatlar çerçevesinde değerlendirme yapılmakta ve gerekli önlemlerin alınacağına dair taahhütler alınmaktadır.

Jeotermal kaynakların aranması sırasında ortaya çıkabilecek atıkların yönetimi 2872 Çevre Kanunu ve 7410 sayılı Çevre Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un ilgili maddeleri uyarınca hazırlanarak yürürlüğe girmiş tüm Yönetmelik hükümleri kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Denetim sıklıkları ise 12.06.2021 tarihli ve 315098 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre Denetimi Yönetmeliği kapsamında, faaliyetlerin konumu, faaliyet türü, çevre mevzuatlarındaki yeri gibi farklı kriterlere göre belirlenen risk puanı esas alınarak belirlenen denetim sıklıklarına göre konu bazlı, birleşik ve ani olmak üzere denetim planları oluşturularak gerek İl Müdürlüklerimiz gerekse Bakanlığımızca denetlenmektedir. Ayrıca bu denetimler dışında tarafımıza bildirilen herhangi bir şikayet ihbarı üzerine de ivedilikle inceleme ve tespitler yapılarak uygunsuzluk tespit edilmesi halinde 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında idari yaptırım uygulanarak gerekli durumlarda da suç duyurusunda bulunmaktadır.